

Číslo 1.

Únor 1971.

Milý čtenáři,

Možná, že jsi právě v rozhlasu nebo v televizi slyšel projev o nešťastném nerozborném přátelství s Sovětským lidem. Možná, že jsi se vrátil z hospody, kde důlníci vedli řeči, buďou-li komunisty věšet nebo štvrtit. Možná, že se všem, co jsi prožil v posledních 3 letech, máš politicky plné zuby.

Žijeme v poměrech, jejichž návrat se mnohým z nás zděl být ještě po srpnu 1968 nemožným. Na jedné straně slyšíme radikální slova o zblácnosti našich lidí a o nutnosti odvahných činů - ale nikdo neví, jaké činy jsou dnes zapotřebí. Na druhé straně slova rezignace: nelze nic dělat, nejlépe je s nikým nemluvit, nutno být opatrným. A člověk z toho může být zmaten. První hlas mluví z jeho srdce, v druhém poznává hlas rozumu. Vše je v tom, že je potřeba obojího. Na jedné straně odvahy a čestnosti, na druhé straně rozumu a opatrnosti. Odvaha bez rozumu je hazard, opatrnost bez cti je bezcharakternost. A najít tu rovnováhu, na to není recept: to je zkouška, které nás denně podrobuje život v posrpnovém Československu.

Přejeme si, aby přišla doba, kdy každý se bude zajímat jen o to, co ho baví, kdy nikdo nebude nucen chodit povinně na schůze, povinně k volbám, kdy se člověk bez zájmu o veřejné záležitosti bude moci věnovat výhradně své rodině, své lásce, své profesi, svému autu, či zahrádce. Ale tato doba je ještě daleko. Dnes je řada lidí ve vězení jen proto, že smýšleli jinak než vládci a dopustili se proto činů,

teré jsou ve vyspělých demokratických státech beztroutné či trestné pouze jako pí. Dnes nemůžeme být lhotažnými, chceme-li si zachovat charakter.

Proto se k vám, přestože jste mnozí politikou nejen unaveni, ale i zhruseni, obracím s politickým časopisem.

Je slušností představit se. A protože své jména uvést nemůžeme, zahajuje je článkem, vizitkou, ve kterém vám chceme říci

KDO JSME A CO CHCEME

Vývoj, kterým prošlo Československo od srpna 1968, znamená návrat do poměrů daleko před lednem. Jsme dnes loutkovým státem, kde všechna hlavní rozhodnutí vlády a obsazení všech významných funkcí musí mít souhlas Moskvy. Intervence do našich vnitřních záležitostí způsobila, že byl zardoušen demokratický vývoj a nastolena konservativní diktatura, která potlačuje vůli drtivé většiny.

Své smýšlení vyjádřili lidé velkou jednoznačně v srpnu 1968 i v dalších měsících. Na jejich postoji se změnilo velmi málo. Nešla se sice úzká vrstva kolaborantů, kteří se v srpnu neodvážili vystoupit/nebo se dokonce vzli na vlně národního odporu/, ale nenávisť většiny proti útla-ku a ponižování národní důstojnosti spíše roste a "bratrským" objetím na obrazovkách televizorů. Nenávisť je nezbytným projeven obrany proti útisku. Nemůže však být pro nás, nemůžeme ukázat východisko. A lidé reálné východisko nevidí. V takovýchto smutných situacích pak zrají těšínská jablíčka. Před časem se rozšířila zpráva, že ČSSR se stane na základě sovětsko-americké dohody neutrálním státem. Jiní zas věští nevyhnutelný krach naší ekonomiky a z toho plynoucí zhroutení režimu. Ve snaze významat se v situaci srovnávají mnozí lidé čncšní stav s nacistickou okupací, v naději, že také tentokrát se okupační velmoc zhroutí. Tyto iluze jsou nutným plodem poměrů, kdy se člověk z novin, rozhlasu a televize dozví sice řadu jednotlivých informací, ale kdy jsou tu ty hlavní INFORMACE zatajovány /např. tempo našeho ekonomického roz-

voje ve srovnání s ostatními zeměmi, a zmatečné životní úroveň u nás a jinde, počet politických vězňů nejen v Brazílii, ale i u nás, jména vyloučených členů ÚV KSČ atd./ Lidé sice hodně poslouchají Hlas Ameriky, ale z něho se dozvědí více o Indočíně /a k tomu zjednodučeně/ než o Československu. Žádám zahraniční vysílačka nemůže nahradit náš domácí svobodný tisk. Proto jsme se rozhodli vydávat tento časopis.

KDO JSME ?

Jsme skupina dělníků, zaměstnanců, novinářů, komunistů i nestraníků. Všech komunistů, kteří přivítali lež a stáli solidárně za Dubčekem v osudových dnech do 21. srpna. /Mnozí jsou dnes ze strany vyloučeni./ Všech nestraníků, kteří spolu s progresivními komunisty usilovali o demokracizaci naší země a o uhájení její suverenity. Je nám jasné, že fronta boje mezi pokroky a reakcí v Československu neprobíhá mezi komunisty a nestraníky. Na jedné straně stojí čtivá většina lidu včetně většiny komunistů; na druhé straně kolaboranti, tj. menšina členů KSČ, k nimž se přidružuje hrstka bezpartijních karikristů.

CO NECHCEME A CO CHCÍME

Nechceme dnešní loutkové postavení naší republiky. Nechceme diktaturu několika nevolených jednotlivců. Nechceme systém, který na vedoucí místa v hospodářství dosazuje neschopné karieristy. Dnešní režim se označuje za socialistický a polednovou politiku za antisocialistickou. Nebudeme mu oplácet stejným primitivismem: znárodnění základních výrobních prostředků je nutnou součástí socialismu a proto ani dnešní režim nemůže být kapitalistický. Avšak znárodnění není samúčel. Došlo k němu proto, aby o národním hospodářství nerozhodovala hrstka finančních magnátů, ale všechny lid prostřednictvím volených zástupců a odborníků. Aby se odvrátily hospodářské krize, aby se zvýšila životní úroveň.

Dnes však máme stav, kdy znárodněné hospodářství řídí nikým nevolená hrstka politiků a neodborníků. Je to stará, byrokratická soustava,

řizení a plánovní způsobila, že naše hospodářství po ulhává za kapitalistickými zeměmi v tempu rozvoje. Ze tohoto stavu však ztrácí socialismus své opravdavní, neboť jeho opravdavní je v tom, že má dát lidem více hmotného blaha a více svobody. Socialismus je u nás skutečně ohrožen, ne však buďčkou nějaké stáupenci, ale neschopností předčasných a současných a povědých činitelů řídit národní hospodářství. Lidé si srovnávají poměry u nás s poměry v Rakousku či v západním Německu a docházejí k závěru: "tazuto názoru: jestliže socialismus musí vypadat tak, jak to vypadá u nás, pak jsem pro kapitalismus. Toto nejsou slova bývalých továrníků nebo bankéřů. Takto dnes uvažují člníci. My jsme ovšem názoru, že příčiny nešťastného stavu naší ekonomiky neležejí v socialistickém vlastnictví, ale v nedemokratickém charakteru dnešního politického systému. Ačím cílem zůstává proto socialismus zbavený konzervativních znetvoření, které z něho činí žalostnou kariaturu. Proto za nezbytnou součást socialistické společnosti v hospodářství vyspělé zemi považujeme politickou demokracii. Demokratizace, která byla také hlavním obsahem vývoje ČSSR, hlavním obsahem polednové politiky, je nezbytnou etapou pokrokového vývoje v našem státě. Režim, který demokratizačnímu procesu brání, nemůže být pokrokový, ale je nutně konzervativní či reakční.

Pohlí bychom ještě porovnávat a vysvětlit své stanovisko k celé řadě stájejších problémů. Vztah ke KSČ, k Sov. svazu, naše hodnocení československé ekonomiky, mezinárodní situace a hlavně: jaké vidíme východiště z dnešní mizérie. Na to nám však formát vizitky nestačí. Proto si to necháme do příštích čísel. Dnes jenom v kostce:

Bedlivě se do budoucnosti socialisticky, ale naše cesta ke svobodě bude dlouhá a obtížná. Samozřejmě to však pasivně čekát v naší zemi, že nám svoboda přijde do hlavy. Přijde třeba později, čím více se budou snažovat se své postavení, čím blíže budou k vítězství svůj nesouhlas. To neznamení slytečně riskovat. Čas, národ se ostará a takovými formami odporu staré zkušenosti.

P O L S K O

leží, mnoha lidí v hlavě. V jedněch vzbuzuje naději, v jiných obavy.

V jedné plzeňské hospodě jsem slyšel tento vtíp: Víte, co znamená polské události? - Za poprvé v dějinách socialistické země zvíťazila vládnoucí třída.

Ai se jednou naši vnuci a pravnuci budou ve škole učit, že režim, který sám sebe nazýval diktaturou proletariátu, postřílel v několika dnech na ulicích 45 lidí, převážně dělníků, budou vrtět hlavou a ptát se, jak to bylo vůbec možné.

Koncem února dostala ČIK a redakce novin, televize i rozhlasu příkaz, aby z Polska nepřinášely nic, než naše oficiální zprávy. Stanoviska polské strany a vlády, komentáře polského tisku se nesmí publikovat. Naše vláda dokonce oficiálně protestovala proti uvedení pořaduarty Kubiškové v polských sdělovacích prostředcích. Asi se obává, že by její hlas přes Zlatý a Beskydy narušil u nás konsolidaci.

Vše je v tom, že polské hodnocení se liší od sovětského a protože "naše" hodnocení nesmí být odlišné od sovětského, tudíž i od našeho. Ono by to bylo skutečně těžké vysvětlit lidem, proč v Polsku, kde bylo zaplněno několika stranických sekretariátů a policejních budov, nebyla kontrarevoluce, zatím co v Československu byla, ačkoliv - jak jsme zjistili pečlivým prostudováním všech uveřejněných důkazů - bylo souze rozbito i ome v budově ústředního výboru a jeden člen KSČ dostal na ulici facku. Prostě: sovětské a naše vedení nejspíš považuje vývoj

v Polsku za kontrarevoluční, ale nechtěj to zatím stvůřeně naprá, protože polští předáci říkají opak. Gierek řekl: "Jedná o nějaké kontrarevoluční hnutí, ale o oprávněnou nespokojenost. Nemá žádný cíl, si nekladl za cíl ohrožit socialismus v Polsku, nýbrž přispět k jeho nápravě."

A tak těm mocipánům, kterým je dnešní vývoj v Polsku trnem v oku, nezbyvá než navenek mlčet. Avšak kalí vodu jak mohou, v svých aparátech šíří zprávy dnešnímu polskému režimu nepříznivě. A nejen to.

Nedivme se jim. Před třemi lety se jim Polsko zdálo být vzorem toho, co oni považují za jediný možný socialistický režim. Demonstrace studentů byly potlačeny. Byla rozpoutána kampaň proti revizionismu a sionismu. Vynikající vědci byli propuštěni z univerzit a vědeckých ústavů. A vyústěním byla poslušná účast polských vojsk na intervenci v Československu.

O tři roky později bylo vezení, které má všechny tyto kroky na svědomí, smeteno stávkami a demonstracemi dělníků, které začaly v Pobaltí a rozšířily se do celé země. U nás se o tom mlčí, ale přesto zůstává faktem, že ve varšavských továrnách se po bouřích na pobřeží nepracovalo a kolovaly v rích letáky s požadavkem: "Pryč s Gomulkou, chceme Gierka!"

Změny na rozhodujících místech ukazují na výměnu celé vedoucí garnitury. Z nejvyšších funkcí s Gomulkou odešli Spychalski, Kliszko, Loga-Sovinski a další, byla vyměněna řada ministrů včetně ministra vnitra a také předseda vlády. Byli odvoláni krajsí tajemníci strany ve Varšavě, Štětíně, Poclavi, Opolí, Krakově, Poznani, Lodži.

Jak to půjde dál ?

Nejsme kartárky, ale pokusíme se aspoň částečně odpovědět na dvě otázky. První otázka: Co chce Gierek a jeho spolupracovníci ? I když ještě nepředložili ucelený program, z toho, co dosud prohlásili, lze soudit, že jejich myšlení se začíná ubírat podobným směrem, jakým šlo naše polednové vedení. I z prostříhaných prohlášení, s nimiž jsme se mohli seznámit v našem tisku, je možno vyvodit, že dnešní polští představitelé si uvědomují, že celý dosavadní státní společenský systém se dostal do krize a že východisko je v demokratizaci. I když se používá opatrnějších a zahalenějších formulací jako "konsultace s masami" a pod.

Nakolik se tyto úmysly podaří uskutečnit, na to je těžká odpověď. Záleží na několika faktorech, m.j. na tom, zdali je dnešní vedení jednotné, pokud není, která skupina zvítězí: zdali ta, která to s demokratizací myslí vážně, nebo ta, která dnešní rezoluce přijímá jen z nouze v očekávání, že upevní svou moc a pak to lidem - v jejich jazyce - antisocialistickým a revizionistickým silám - ukáže.

Druhá otázka: nedojde k něčemu podobnému jako 21. srpna 1968? Nelze si dělat iluze, že ti, kteří tak rádi intervenují ve spojeneckých zemích, se touto otázkou nezabývají. U nás je možno tyto úvahy slyšet ve vysokých kruzích jednoho velice důležitého ministerstva. Nemůžeme tyto hlasy podceňovat. Na druhé straně však nutno vědět, že věc není tak jednoduchá. I srpen 1968 neskončil pro okupanty nijak slavně. Naši zemi sice svázali na rukách i na nohou a pokořují nás dosud stále více, ale politicky to byla velká ostuda. Jedním dnem smazala sovětská vláda u našich národů politický kapitál z května 1945. Nenávist československých lidí k okupantům nepoklesla. A odpor většiny komunistického hnutí v Evropě nepovolil. Ne neprávem se mluví o tom, že Československo se stalo pro Sovětský svaz politickým Vietnamem. I z úst nevýznamných činitelů slýcháme často rozpačitou otázku: Bylo to jediné možné řešení ? Neměli jsme se zachovat jinak ?

Tedy i československá zkušenost působí na intervenční choutky spíše odrazujícím než povzbuzujícím směrem. Nutně se musí ptát: Můžeme si dovolit v sousedství Československa druhý politický Vietnam? A jsou pro ně i další otázky. Mohli bychom v Polsku použít československých nebo maďarských jednotek ? Nebo intervenovat sami spolu s východními Němci? Jeden otázník je bolavější než druhý.

Ostatně - a to považujeme za nejdůležitější poučení - v Polsku by nešlo o překročení hranic. Jsou tam totiž sovětská vojska už od roku 1945. A jejich přítomnost nezabránila vývoji směrem pro Moskvu nežádoucím. Masové vystoupení dělnické třídy se ukázalo být v dané situaci silnější faktor než přítomnost sovětských vojsk.

Snížení cen na úroveň z prosince ukazuje, že Polsko dostalo od sovětské vlády značnou půjčku / na rozdíl od nás/. To nasvědčuje, že Moskva je ochotná sáhnout hodně hluboko do kapsy, jen aby si ušetřila komplikace s novým 21. srpnem.

Již dnes se rysuje i několik dalších možností vývoje a nikdo nemůže s jistotou říci, která možnost se uskutoční. Jisté je jen jedno: Vývoj Polska v blízkých týdnech a měsících bude mít stále větší význam i pro nás.

ZE SVĚTA ZA MŘÍŽEMI

Připravovaný proces proti šachovému velmistru Luďku Pachmanovi a spol. skončil ostudou, byl zahrán do autu a Pachman, hist. básník a sociolog Batték byli po roce a čtvrt protizákonného věznění propuštěni.

V kriminále však zůstávají lidé zatčení v letě ve spojení s případem překladatele holandského vyslanectví Steina, mezi nimi i poslanec Alois Polednák. Dále než rok jsou pak bez procesu věznění studenti, kteří ustavili skupinu nazvanou Revoluční socialistická strana.

Od podzimu 1970 je uvězněn bývalý generální ředitel uranových dolů ing. Karel Boček, nositel Řádu práce.

SOCIALISTICKÉ HNUTÍ ČESKOSLOVENSKÝCH OBČANŮ

vydalo k 28. říjnu 1970 své ustavující prohlášení. Nevíme, kteří lidé za ním stojí. V této chvíli chceme uvítat toto prohlášení jako první komplexní teoreticko-politické stanovisko.

VE ZKRATCE

Alexander Dubček pracuje jako referent pro mechanizaci na lesní správě západoslovenského kraje. Předtím odmítl jedno "teplé místočko" /ředitel/ s odůvodněním, že "na to nemá kvalifikaci".

VANDALSTVÍ

Toto slovo jsme čítali v souvislosti s demolováním místnosti Aeroflotu na Václavském náměstí 29. března 1969. Nedočetli jsme se však, že 5 ze zadržených výtržníků musela Veřejná bezpečnost předat státní bezpečnosti, protože te byli jejich agenti. Přitom demolování kanceláří je obvyklým projevem protimperialistických demonstrací.

Vandalstvím v pravém slova smyslu je ničení památek, háhrobků. A jak nazvat, že v minulém roce byl odstraněn pomník z hrobu Jana Palacha? Starikov : tajemník sovětského velvyslanectví, který v listopadu na tajné frakční schůzi Čechů na Vinohradech mluvil o nutnosti rehabilitovat na XXIV. sjezdu KSSS Stalina a ospravedlnit jeho zločiny, byl odvolán. Zpráva o jeho projevu, kterou přinesl pařížský Mondé, nebyla dementována.

Milý čtenáři, děkujeme za pozornost, nashledanou v příštím čísle